

जागतिक बँकेच्या सहाय्याने व्यवसाय प्रशिक्षण
सुधारणा प्रकल्प (सेटर्स ऑफ एक्सलन्स योजना)
राबविण्यासाठी स्वतंत्र संस्था व्यवस्थापन समिती व
राज्य सुकाणू समिती स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक: आयटीआय-१००७/(१६० /०७)/व्यशि-२

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई -४०० ०३२.

दिनांक : ३० जून, २००७

पहा : संचालक (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र

क्र. २५/जाबेंप्र/कमिटी/२००७/१६, दिनांक २४ एप्रिल, २००७

प्रस्तावना :- औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधून देण्यात येणारे प्रशिक्षण हे कारखान्यातील / उद्योगधंद्यातील तंत्रज्ञाच्या गरजेशी सुसंगत असावे व जागतिक दर्जाच्या तंत्रज्ञ व्यक्तीची निर्मिती व्हावी या उद्देशाने केंद्र शासनाने सन २००५ पासून देशातील ५०० औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची दर्जावाढ करून सेटर्स ऑफ एक्सलन्स मध्ये रूपांतरित करण्याचे निश्चित केले आहे. या योजनेनुसार देशातील १०० औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था प्रतिवर्षी वाप्रमाणे ५०० संस्थांची टप्प्याटप्प्याने दर्जावाढ करण्यात येणार आहे. यापैकी पहिल्या १०० औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची केंद्र शासनाच्या सहकार्याने व उर्वरित ४०० संस्था या जागतिक बँकेच्या सहाय्याने दर्जावाढ करण्याचे निश्चित झाले आहे.

सदरह योजना राज्यात राबविण्यासाठी शासन निर्णय दिनांक १९ जुलै, २००५ अन्वये मंजूरी देण्यात आली असून सन २००५-०६ करीता पहिल्या टप्प्यात राज्यातील १२ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची व सन २००६-०७ करीता दुस-या टप्प्यात १५ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची या योजनेंतर्गत निवड करण्यात आली आहे.

सन २००६-०७ पासून सदर योजना जागतिक बँकेच्या सहाय्याने राबवावयाची असल्याने दुसरा टप्पा व त्यापासून पुढे निवड करण्यात येण-या औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये स्वतंत्रपणे संस्था व्यवस्थापन समिती (Institute Management Committee) व या समितीची कार्यक्षमता, अधिकार आणि कामकाजावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी स्वतंत्र राज्य सुकाणू समिती (State Steering Committee) तयार करण्याच्या सूचना केंद्रशासनाने Draft Project Implementation Plan मध्ये दिलेल्या आहेत. त्यानुसार जागतिक बँकेच्या सहाय्याने दर्जावाढ करावयाच्या औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये सदर समित्यांची स्थापना करण्याची बाब शासनाच्या विचारार्थीन होती.

शासन निर्णय :- संचालक (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय यांच्या वरील संदर्भाधीन पत्राच्या अनुषंगाने व केंद्रशासनाने Draft Project Implementation Plan मध्ये दिलेल्या सूचनांनुसार जागतिक बँकेच्या सहाय्याने दर्जावाढ करावयाच्या राज्यातील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये खालीलप्रमाणे स्वतंत्र संस्था व्यवस्थापन समितीची स्थापना करण्यास या शासन निर्णयान्वये शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

संस्था व्यवस्थापन समितीची (Institute Management Committee) रचना

१	अग्रणी औद्योगिक संघटनेने (उदा. CII, FICCI, ASSOCHAM) नामनिर्देशित केलेल्या स्थानिक उद्योगाचा मालक	अध्यक्ष
२ - ५	अग्रणी औद्योगिक संघटनेने (उदा. CII, FICCI, ASSOCHAM/ Local Industries Association) नामनिर्देशित केलेल्या स्थानिक उद्योगाचा मालक	सदस्य

(कृ.मा.प.)

६	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील ज्येष्ठ निदेशक / प्रशिक्षण अधिकारी / गट निदेशक)	सदस्य
७	जनरल मॅनेजर, जिल्हा उद्योग केंद्र	सदस्य
८	जिल्हा अग्रणी बँकेचा प्रतिनिधी	सदस्य
९	जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी	सदस्य
१०	जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार अधिकारी	सदस्य
११	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेचे प्राचार्य	सदस्य सचिव

संस्था व्यवस्थापन समितीची कार्ये व जबाबदाऱ्या :-

- १) उदयोन्मुख कौशल्याच्या गरजांचा अंदाज घेणे (Help Forecast Emerging skills requirement) व त्या अनुषंगाने (अ) गरजेनुसार व्यवसाय अभ्यासक्रमात बदल करणे, (ब) नवीन व्यवसाय अभ्यासक्रम / तुकड्या सुरू करणे / कमी मागणीचे, स्थानिक गरजेनुसार अनावश्यक / असंबंधित व्यवसाय बंद करणे.
- २) अल्प कालावधीचे प्रशिक्षण कार्यक्रम सुरू करणे
- ३) शिक्षकीय व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या प्रशिक्षणाच्या गरजेचा आढावा घेऊन त्यांना प्रशिक्षण देण्याची व्यवस्था करणे.
- ४) प्रशिक्षणाच्या रोजगार व स्वयंरोजगार मिळवून देण्यासाठी प्रयत्न करणे.
- ५) प्राचार्यांनी प्रस्तावित केलेल्या खर्चाला पुष्टी देणे.
- ६) महसूल उत्पन्नाचे स्रोत निर्माण करून ते उत्पन्न टिकविणे व संस्थेच्या विकासासाठी वापरणे.
- ७) करारतत्वावर शिक्षकीय कर्मचारी नेमणे.
- ८) संस्था विकास योजना (Institute Development Plan) प्राधिकृत करणे.
- ९) सदर प्रकल्पान्तर्गत संस्थेने प्रस्तावित केलेल्या खर्चाच्या अंदाजपत्रकाला प्राधिकृत करणे (केंद्र / राज्य शासन यांच्यातील करारानुसार)

२. तसेच वरील संस्था व्यवस्थापन समितीची कार्यक्षमता, अधिकार आणि कामकाजावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी व समितीच्या कार्याचे मूल्यमापन करून त्यांना मार्गदर्शन करण्यासाठी राज्यस्तरावर खालीलप्रमाणे सुकाणू समितीची स्थापना करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

राज्य सुकाणू समितीची (State Steering Committee) रचना

१	अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/ सचिव , उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग	अध्यक्ष
२	वित्त विभागाचे सहसचिव / उप सचिव	सदस्य
३	सार्वजनिक बांधकाम विभागाचे सचिव किंवा त्यांचे अधीक्षक अभियंता किंवा त्या दर्जाचे प्रतिनिधी (आगति बँक प्रकल्पाचे काम पाहणारे नियंत्रक / समन्वय अधिकारी)	सदस्य
४-६	तीन अग्रणी औद्योगिक संघटनांनी नामनिर्देशित केलेले उद्योगांचे मालक	सदस्य

(क.मा.प.)

७-९	व्यवसाय प्रशिक्षण क्षेत्रातील तीन तज्ञ व्यक्ती (ज्यांना व्यवसाय प्रशिक्षणाची आवड, ज्ञान आहे)	सदस्य
१०	संचालक (प्रशिक्षण) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई	सदस्य सचिव

राज्य सुकाणू समितीची कार्ये:-

- १) राज्य प्रकल्प अंमलबजावणी कक्षाला मार्गदर्शन करणे तसेच राज्य शासन, राष्ट्रीय सुकाणू समिती व जागतिक बँकेकडे मह्याल पाठविण्यासाठी प्राधिकृत करणे.
- २) सदर प्रकल्पांतर्गत निधी मंजूर करण्यासाठी आयडीपी चे मुख्यमापन करून पात्र आयडीपी ची राष्ट्रीय सुकाणू समितीकडे शिफारस करणे.
- ३) सदर प्रकल्पांतर्गत Incentive व Innovative Fund मिळविण्यासाठी राष्ट्रीय सुकाणू समितीकडे अर्ज करणे.
- ४) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांच्या व राज्य प्रकल्प अंमलबजावणी कक्षाच्या शिक्षकीय व शिक्षकेतर कर्मचा-यांच्या प्रशिक्षण आराखड्याचा आढावा घेणे व मंजूरी देणे
- ५) परदेशातील प्रशिक्षणाच्या आराखड्याचा आढावा घेणे व शिफारस करणे.
- ६) प्रकल्पाच्या अंमलबजावणी सुरळीतपणे करण्यासाठी / निर्वहन ठेवण्यासाठी कमीत कमी ३ महिन्यांतून एकदा किंवा जास्त वेळा बैठका घेणे.
- ७) प्रोत्साहनात्मक निधी (Incentive Fund) चा वापर करण्याच्या प्रस्तावाची शिफारस राष्ट्रीय सुकाणू समितीकडे करणे.

३. संस्था व्यवस्थापन समितीचा अध्यक्ष हा सेंटर्स ऑफ एक्सलन्स अंतर्गत केंद्रशासनाने विहीत केलेल्या अध्यासगटाची (Sector) संबंधित असावा.

४. व्यवसाय प्रशिक्षणाची विशेष आवड असलेल्या तज्ञ व्यक्तीस बैठकीला वेळोवेळी आमंत्रित करण्याचा अधिकार संस्था व्यवस्थापन समितीस राहिल.

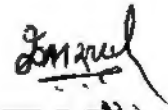
५. उपरोक्त दोन्ही समित्या जागतिक बँक सहय्यीत व्यवसाय प्रशिक्षण सुधारणा प्रकल्प (सेंटर्स ऑफ एक्सलन्स) ज्या औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये राबविण्यात येणार आहे त्या संस्थांसाठी लागू राहतील.

तर ज्या संस्थांचा या प्रकल्पात समावेश करण्यात आलेला नाही, त्या संस्थांमध्ये यापूर्वी शासन निर्णय, दिनांक १२ जुलै, २००२ व दि. २२ सप्टेंबर, २००६ अन्वये स्थापन करण्यात आलेल्या संस्था व्यवस्थापन समिती व राज्य सुकाणू समिती पूर्वाप्रमाणे कार्यरत/आस्तित्वात राहतील.

६. सदर शासन निर्णयान्वये स्थापन करण्यात आलेल्या उपरोक्त दोन्ही समित्या ह्या फक्त प्रकल्प कालावधीसाठी कार्यरत राहतील.

७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करवात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र. २००७०७०४१२५९१४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श. र. चोरे)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- संचालक (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

कृ.मा.प.

- उपसंचालक , व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण , प्रादेशिक कार्यालय , मुंबई / पुणे / नाशिक / औरंगाबाद / अमरावती / नागपूर
- जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी (सर्व)
- प्राचार्य, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था (सेंटर्स ऑफ एक्सलन्स अंतर्गत निवड झालेल्या) (संचालकांमार्फत)
- महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
- महालेखापाल (लेखा व अनुशोयता), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपूर
- जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
- रोजगार व प्रशिक्षण महासंचालनालय, ग्राम मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली
- वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- सहकार विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- संचालक, रोजगार व स्वयंरोजगार संचालनालय, कोकण मध्य नवी मुंबई
- निवड नस्ती (व्यशि -२)